

Voor kwaliteit: de échte trouwambtenaar

Een vriendin, opa of de gezellige overbuurman vervangt sinds een paar jaar regelmatig de ambtenaar van de burgerlijke stand. Het antwoord van ambtenaren komt in de vorm van een vereniging: Matrimonium.

tekst MEREL STRAATHOF
foto MONA VAN DEN BERG

Met een flinke zwier gooit Andréa Schipper (45) haar toga om, gemaakt van puur zijde in plaats van wol en niet in donkerblauw, maar warm rood. "Hoe kon ik anders dan kiezen voor de kleur van de liefde." De witte bef verdwijnt grotendeels onder het ambtskleed; zo is er meer aandacht voor de kleine broche met de drie andreaskruisen op de borst. Na een laatste blik op de drie A4'tjes tekst voor het stel Donald en Carolien stapt ze gedecideerd de Burgemeester D'Aillyzaal van de Stopera binnen. Op naar het volgende ja-woord.

Sinds zes weken is Schipper behalve Amsterdams trouwambtenaar ook voorzitter van Matrimonium, de nieuwe beroepsvereniging voor trouwambtenaren in Noord-Holland, die vandaag officieel is opgericht. Met hulp van bestuursleden Bart van Galen, Laxmi Bipat en Mijke Soejoko schreef ze al 36 leden bij. Maar wat Schipper betreft, is het slechts het begin, want uiteindelijk moet Matrimonium een landelijke vereniging worden. "Om te zorgen dat het vak van babsen én absen ook echt een vak blijft."

Voor de niet-ingewijden: behalve babsen (buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand) kent het vak ook absen en eendagsbabsen. De eersten voltrekken alleen huwelijken en partnerschappen, de twee-

Donald en Carolien hebben zich toevertrouwd aan professioneel trouwambtenaar Andréa Schipper voor een klassieke ceremonie.

bruidspaar echt even wegduiken." Die 'pikanterieën' en gênante momenten blijven de gasten bespaard met een officiële trouwambtenaar, lacht Schipper. "Wat het stel mij niet vertelt, kan ik ook niet ter sprake

stel het leuk vindt, zijn wij de laatste om er wat van te zeggen."

Inmiddels wordt zo'n tien procent van de Amsterdamse stellen getrouwd door een eendagsbabs. Geen zorgwekkende cijfers vinden

Maar daarmee wordt het ook extra belangrijk als trouwambtenaar professioneel te blijven en de officiële gang van zaken in de gaten te houden. Want uiteindelijk moet er wel een jawoord komen en een correct

tot de doorgewinterde trouwambtenaren.

Zeker niet als de speciale piket-telefoon van de trouwambtenaren afgaat. Via die telefoon

naar kan hebben, vindt Schipper. "Maar ook ontzettend zwaar. Zeker als je een dag later al de overlijdensakte moet opmaken, zoals we laatst nog meemaakten."

Ook bij het sluiten van de homo-

Met een flinke zwier gooit Andréa Schipper (45) haar toga om, gemaakt van puur zijde in plaats van wol en niet in donkerblauw, maar warm rood. "Hoe kon ik anders dan kiezen voor de kleur van de liefde." De witte bef verdwijnt grotendeels onder het ambtskleed; zo is er meer aandacht voor de kleine broche met de drie andreaskruisen op de borst. Na een laatste blik op de drie A4'tjes tekst voor het stel Donald en Carolien stapt ze gedecideerd de Burge-meester D'Aillyzaal van de Stopera binnen. Op naar het volgende ja-woord.

Sinds zes weken is Schipper behalve Amsterdams trouwambte-naar ook voorzitter van Matrimonium, de nieuwe beroepsvereniging voor trouwambtenaren in Noord-Holland, die vandaag officieel is opgericht. Met hulp van bestuurs-leden Bart van Galen, Laxmi Bipat en Mijke Soejoko schreef ze al 36 leden bij. Maar wat Schipper betreft, is het slechts het begin, want uiteindelijk moet Matrimonium een landelijke vereniging worden. "Om te zorgen dat het vak van babsen én absen ook echt een vak blijft."

Voor de niet-ingewijden: behalve babsen (buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand) kent het vak ook absen en eendagsbabsen. De eersten voltrekken alleen huwelijken en partnerschappen, de tweeden maken ook aktes op voor onder meer huwelijken, geboorte en sterfte. Absen en babsen worden door de gemeente opgeleid en benoemd, waarna een rechtbank ze voor het leven beëdigt. In Amsterdam zijn zo'n tachtig absen en babsen in dienst om alle huwelijken te sluiten.

Sinds een kleine twee jaar benoemt Amsterdam als een van de weinige gemeenten van Nederland ook eendagsbabsen; broers, zussen, vaders, moeders en vrienden die op verzoek van het bruidspaar eenmalig optreden als trouwambte-naar. Vicevoorzitter Bart van Galen (47) juicht de komst van deze 'eendagsvliegen' toe, al bewijst die ook direct de noodzaak van een beroepsvereniging, vindt hij. "Het is heel leuk om tante Corrie de eer te geven, maar uiteindelijk hebben wij de kennis en kunde in huis."

Meermaals zagen de trouwambte-naren de eendagsbabsen in de klas-sieke valkuilen vallen. "Een vader verhaalde smakelijk hoe de vroeger punkvriendjes van zijn dochter geregeld op de stoep stonden én bleven slapen. Dan zie je zo'n

Donald en Carolien hebben zich toevertrouwd aan professioneel trouwambtenaar Andréa Schipper voor een klassieke ceremonie.

bruidspaar echt even wegduiken." Die 'pikanterieën' en gênante mo-menten blijven de gasten bespaard met een officiële trouwambtenaar, lacht Schipper. "Wat het stel mij niet vertelt, kan ik ook niet ter sprake brengen."

En dan zijn er nog de uitgebreide dinertoespraken, die de beste vriend als eendagsbabs alvast tijdens de ceremonie ten gehore brengt. "De gebruiken verschuiven, doordat eendagsbabsen vaak niet bekend zijn met de regels van de ce-

'Zolang het stel het leuk vindt, zeggen wij er niets van'

remonie volgens artikel 67." Het ge-volg: de aandacht verslapt, de zaal zakt in en de kinderen beginnen te jengelen. Ook de huwelijksdoos vol attributen verhuist van de dinertafel naar de huwelijksceremonie. "En ieder attriboot kent weer een eigen, uitgebreid verhaal over het bruidspaar. Maar ach, zolang het

stel het leuk vindt, zijn wij de laatste om er wat van te zeggen."

Inmiddels wordt zo'n tien procent van de Amsterdamse stellen getrouwd door een eendagsbabs. Geen zorgwekkende cijfers vinden de absen, want ze weten zeker: de behoefte aan de officiële ceremonie verdwijnt niet. Het is wel een afspiegeling van de tijd, denkt Van Galen. "Het vak is in beweging. Daarom is een vereniging juist nu van belang. Begin jaren tachtig bepaalde de trouwambtenaar nog hoe de huwelijksvoltrekking verliep, stellen hadden niets te vertellen. Tegenwoordig hebben paren heel duidelijke ideeën over hun huwelijksdag."

Dus worden de trouwambte-naren van de Stopera gere-geld geconfronteerd met gastsprekers, live muziek, toneel-stukjes, rondvliegende duiven, getatoeëerde ringen en zingende bruidegommen. Andere keren wordt het stadhuis vervuild voor het dak van een hotel, een rondvaartboot of de bodem van een zwembad. "Bruid en bruidegom hielden een bordje vast met het opschrift 'ja'," lacht Van Galen.

"We vinden het allemaal leuk," benadrukt Schipper. "En het is belangrijk om hier in mee te gaan.

Maar daarmee wordt het ook extra belangrijk als trouwambtenaar professioneel te blijven en de officiële gang van zaken in de gaten te houden. Want uiteindelijk moet er wel een jawoord komen en een correct getekende trouwakte."

Via een eigen website krijgen Matrimoniumleden informatie over voorlichtingsdagen, houden ze contact en wisselen ervaringen uit. Vooral met dat laatste hoopt het bestuur het vak te verbeteren. "De tijd dat het moment in de trouwzaal een gesloten zaak was, is echt voorbij. Alle trouwambtenaren kunnen van elkaar leren," zegt Van Galen. "Iedereen heeft wel eens gehoord van een jonge abs die de verkeerde naam liet vallen tijdens de huwelijksvoltrekking. Die blunders komen voor, al scheidt oefening al de helft. Maar ook voor de oudere, doorgewinterde trouwambtenaren zijn we er. Na veertig jaar trouwe dienst kunnen ze misschien wel een frisse blik op het vak gebruiken; zien hoe anderen het doen."

Jaarlijks geven drieduizend Amsterdamse stellen elkaar het jawoord, waarvan duizend in stads-deel Centrum. In heel Noord-Holland worden ieder jaar elfduizend huwelijken gesloten. Maar ondanks jaren van huwelijken sluiten, rekenen de absen zichzelf nog lang niet

tot de doorgewinterde trouwambte-naren.

Zeker niet als de speciale piket-telefoon van de trouwambte-naren afgaat. Via die telefoon komen trouwverzoeken binnen van mensen die op sterven liggen. "Dat vereist nog een extra stuk vakman-schap." Waar de ondertrouw normaal minstens twee weken duurt, kan die via een speciale regeling worden teruggebracht naar enkele uren. "Het huwelijk sluiten we bij de

'Mensen die op sterven liggen, dat vergt extra vakmanschap'

mensen thuis of in het ziekenhuis. We gaan altijd met z'n tweeën, omdat we goed moeten controleren of de zieke ook echt kan aangeven of hij of zij wil trouwen. Dat kan al door een knik, of een kneep in de hand."

Het is de meest mooiste en dankbaarste taak die een trouwambte-

naar kan hebben, vindt Schipper. "Maar ook ontzettend zwaar. Zeker als je een dag later al de overlijdensakte moet opmaken, zoals we laatst nog meemaakten."

Ook bij het sluiten van de homo-huwelijken onder oud-burgemeester Job Cohen, gingen de absen niet over één nacht ijs. Van Galen was er bij in de raadzaal op 1 april 2001, toen Cohen om middernacht de eerste vier homostellen trouwde. "Het was ongelooflijk. Cohen was om zes voor twaalf klaar met zijn speech. Tot middernacht hebben we met z'n allen staan klappen omdat het zo mooi was." Schipper begint weer te glunderen als ze terugdenkt aan de Gay Pride vorig jaar, toen ze samen met Cohen op een rondvaartboot vijf homostellen trouwde. "Ik ben zelden nerveus, maar met al die internationale pers moest Cohen me echt even geruststellen."

In de trouwzaal treft Schipper vandaag Donald en Carolien; hij in pak, zij in een lange witte jurk. Voor hen geen liveband, toespraken, toneel-stukjes of witte duiven, wel een toespraak van de trouwambtenaar en 'gewoon' twee getuigen. De bekende vraag wordt twee keer beantwoord met een volmondig 'ja'. Met een slag van de hamer sluit Schipper een traditionele ceremonie, zoals ze er ook nog zijn.